

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9So/71/2013
Identifikačné číslo spisu:	5012200834
Dátum vydania rozhodnutia:	28.05.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:5012200834.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa V. L., bytom Z., zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Potockým, AK, Mydlárska 19, Žilina, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 28. marca 2013, č.k. 25Sd/274/2012-32, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 28. marca 2013, č. k. 25Sd/274/2012-32, p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX z 12. septembra 2012 a rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X z 1. marca 2013 a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že preskúmaným rozhodnutím z 12. septembra 2012 odporkyňa podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) zvýšila od 23. marca 2011 sumu invalidného dôchodku navrhovateľa na 205,30 € mesačne z dôvodu zvýšenia miery poklesu schopnosti navrhovateľa vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou na 60 % a súčasne tento dôchodok zvýšila podľa § 82 zákona od 1. januára 2012 na 212,10 € mesačne. Navrhovateľ sa návrhom na preskúmanie tohto rozhodnutia domáhal zvýšenia dôchodku z dôvodu vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, namietal nesprávne určenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia a miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a neprihliadnutie k ďalším zdravotným postihnutiam. V rámci preskúmavacieho konania posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia Sociálnej poisťovne dňa 5. februára 2013 zhodne stanovil mentálnu retardáciu s IQ 58 ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľa s mierou schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 60%, ktorú zvýšil od 5. februára

2013 o 10% za iné zdravotné postihnutie (poruchy osobnosti a správania). V dôsledku uvedeného posúdenia a zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť odporkyňa rozhodnutím z 1. marca 2013 podľa § 73, § 112 ods. 4, § 82 a § 293ce zákona zvýšila sumu invalidného dôchodku navrhovateľa na 252,60 € mesačne. Navrhovateľ nesúhlasil ani s týmto rozhodnutím odporkyne a namietal, že mu patrí plný invalidný dôchodok. Krajský súd preskúmal posudky posudkových lekárov pobočky a ústredia Sociálnej poisťovne, ktoré boli podkladom rozhodnutí odporkyne, pričom nezistil žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali ďalšie doplnenie posudku. Medzi závermi posudkov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvody pochybovať a keďže navrhovateľ nepredložil novší lekársky nález a posudky posudkových lekárov považoval súd za náležite zdôvodnené, napadnuté rozhodnutia odporkyne ako vecne správne potvrdil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ a žiadal, aby ho odvolací súd zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že prvostupňový súd nesprávne vyhodnotil skutkový stav a dospel k nesprávnemu právnemu záveru, keď nerešpektoval jeho námietky, čo do jeho spôsobilosti vykonávať sústavnú prácu. Namietal, že nebol predvolaný na vyšetrenie u druhostupňového lekára, ani sa posúdenia nezúčastnil a preto popiera správnosť daného posudku. Nesúhlasil s posúdením jeho zdravotného poškodenia podľa položky 5 písm. a/ kapitoly V. prílohy č. 4 zákona (poruchy osobnosti a správania), keď podľa odborných lekárskeho nálezov je nepochybné, že u neho ide o mentálnu retardáciu podľa položky 6 a podľa jeho názoru je potrebné ho posúdiť podľa položky 6 písm. b/ ako strednú mentálnu retardáciu, keďže pri IQ 58 sú u neho prítomné ďalšie rysy ako znížená schopnosť sebakontroly, sebaovládania, s afektom zlosti a agresívnym prejavom. Poukazoval na skutočnosť, že s uvedeným postihnutím, ktoré sa v priebehu rokov zhoršuje, sa už narodil, nikdy nepracoval, nemá žiadne vzdelanie a žiadne pracovné návyky. Nemohlo u neho dôjsť k ďalšiemu poklesu pracovnej činnosti, keď túto nikdy nemal. V prípade, že odvolací súd potvrdí rozsudok súdu prvého stupňa, odvoláva sa proti výroku o trovách konania, keďže jeho návrh bol vzhľadom na zmenu v posúdení zdravotného stavu opodstatnený a má nárok na náhradu trov konania.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľa nepovažovala za opodstatnené a navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. bez pojednávania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o zvýšení invalidného dôchodku z dôvodu zvýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Navrhovateľ sa domáhal ich zrušenia z dôvodu, že podľa jeho názoru miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v jeho prípade je vyššia ako uznaných 70 %.

Podľa všeobecného posudkového hľadiska pri stanovení poklesu schopnosti zárobkovej činnosti podľa kapitoly V. prílohy č. 4 zákona (duševné choroby a poruchy správania) je potrebné prihliadnuť na vývoj osobnosti v afektívnej, emocionálnej oblasti, na schopnosť adaptácie, na vplyvy prostredia, možnosti pracovného a sociálneho zaradenia.

Ľahká mentálna retardácia (horné, stredné a dolné pásmo, IQ v pásme 50-69, s prihliadnutím na sociálnu prispôsobivosť) podmieňuje podľa kapitoly V, položky 6, písm. a/ prílohy č. 4 zákona mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozpätí 40 - 60%.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu posudkoví lekári v posudkoch vyhodnotili zdravotnú dokumentáciu navrhovateľa vrátane odborných vyšetrení a zohľadnili všetky ním uvádzané zdravotné ťažkosti. Závery ich posudkov, čo do vyhodnotenia zdravotného stavu a určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na hornej hranici percentuálneho rozpätia 60% (s prihliadnutím na sociálnu prispôsobivosť), za rozhodujúce zdravotné postihnutie (ľahká mentálna retardácia - IQ 58) nie sú v rozpore s nálezmi a závermi odborných lekárov. Navrhovateľ v preskúmvacom konaní predložil nový

odborný lekársky nález zo psychologického vyšetrenia z 19. decembra 2012, z ktorého vyplýva, že okrem mentálnej retardácie s IQ 58 sa u neho prejavujú poruchy správania a adaptability, afektívna emočná instabilita a je porušená systematická zaťažiteľnosť, na základe čoho posudkový lekár ústredia Sociálnej poisťovne zvýšil mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% za iné rozhodujúce zdravotné postihnutie (poruchy osobnosti a poruchy správania, stredne ťažké narušenie osobnosti s miernym obmedzením výkonnosti organizmu - kapitola V., položka 5 písm. a/ prílohy č. 4 zákona) Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov. Z lekárskeho nálezu založeného v posudkovej dokumentácii ani z navrhovateľom predložených lekárskeho nálezu nevyplýva, že by mentálna retardácia navrhovateľa zodpovedala inému postihnutiu ako je uvedené v kapitole V., položka 6 písm. a/ prílohy č. 4 zákona.

Námietku navrhovateľa, že jeho zdravotné postihnutie nemalo byť posúdené podľa položky 5 písm. a/ kapitoly V. prílohy č. 4 zákona, odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Podľa tejto položky bolo totiž v súlade s § 71 ods. 8 zákona posúdené „iné“ zdravotné postihnutie navrhovateľa, a to na základe záverov odborného psychologického vyšetrenia. Neobstojí ani jeho námietka, že u neho ide o stredný stupeň debility a preto mal byť posúdený podľa kapitoly V., položky 6 písm. b/ prílohy č. 4 zákona. Podľa tejto položky sa posudzuje stredná mentálna retardácia (IQ v pásme 35 - 49), čo však nezodpovedá zdravotnému stavu a výške IQ navrhovateľa (IQ 58).

Navrhovateľ ďalej namietal, že nebol predvolaný na vyšetrenie u druhostupňového posudkového lekára. Zo spisového materiálu pritom vyplýva, že navrhovateľ bol osobne prítomný (v doprovode manželky) na posúdení jeho zdravotného stavu posudkovým lekárom ústredia Sociálnej poisťovne, vysunuté pracovisko v Žiline dňa 5. februára 2013, pričom podľa zápisnice vyšetrenie posudkovým lekárom odmietol. Posudkový lekár preto vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľa z odborných lekárskeho nálezu obsahujúcich v posudkovom spise a z novopredložených odborných nálezu zo psychologického vyšetrenia z 19. decembra 2012 a znaleckého posudku z 28. júna 2012 vyhotoveného pre účely trestného konania. Odmietnutím vyšetrenia sa navrhovateľ sám zbavil možnosti osobného vyšetrenia posudkovým lekárom, čo nemôže byť na ťarchu odporkyne.

Tvrdenie navrhovateľa, že nikdy nepracoval a že u neho nemohlo dôjsť k ďalšiemu poklesu pracovnej činnosti, keď túto nikdy nemal, nie je pravdivé. Podľa žiadosti o invalidný dôchodok z 20. marca 2006 navrhovateľ pracoval u viacerých zamestnávateľov (napr. Prefa, n.p. Sučany, Technické služby mesta Žiliny, ZVL, k.p. Žilina, Chemicelulóza, n.p. Žilina) a pri priznaní invalidného dôchodku od 1. júla 2004 splnil podmienku potrebnej doby dôchodkového poistenia (v posledných desiatich rokoch pred vznikom invalidity získal 6 rokov a 186 dní obdobia dôchodkového poistenia).

Nie je sporné, že navrhovateľ je mentálne retardovaný s výraznými rysmi emočnej instability. Je však potrebné zdôrazniť, že v zmysle zákona je pre posúdenie invalidity významné predovšetkým rozhodujúce zdravotné postihnutie, ktoré u navrhovateľa zodpovedá 60%-nej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa kapitoly V., položky 6 písm. a/ prílohy č. 4 zákona a že v zmysle § 71 ods. 8 zákona ostatné zdravotné postihnutia môžu odôvodňovať zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť maximálne o 10%. Navrhovateľ ani v odvolacom konaní nepredložil dôkaz o tom, že by oproti stavu pri posudzovaní o posudkového lekára ústredia došlo k dlhodobému zhoršeniu rozhodujúceho zdravotného postihnutia, resp. iného ochorenia, ktoré by odôvodňovalo doplnenie dokazovania.

Vzhľadom na uvedené preto aj odvolací súd považoval posudky posudkových lekárov za úplné, objektívne, presvedčivo a logicky odôvodňujúce záver, že navrhovateľ má zatiaľ 70%-ný pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, rozhodnutia odporkyne považoval za zákonné a preto rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Odvolací súd nevyhovел ani odvolaniu navrhovateľa v časti nepriznaných trov konania, lebo k zmene v posúdení jeho zdravotného stavu došlo až na základe novopredložených lekárskeho nálezu a nie k

dátumu vydania rozhodnutia, t.j. k 12.09.2012.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyňa na náhradu takých trov nemá nárok zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.